

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL

Un an 200 Lei
Pe jumătate 100 Lei
Pe un sfert 50 Lei
In străinătate 500 Lei

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului
Târnava-Mică sub Nr. 3-1933.

Intemeietori: † Al. Lupeanu-Melin și Iuliu Maior
Proprietar și director: IULIU MAIOR
Redactor: SEVER BARBU

ANUNȚURI ȘI RECLAME
conform regulamentului de aplicare
a tarifului comercial, categoria V.

O duioasă pomenire la Blaj

50 de ani dela moartea marelui Mitropolit Dr. IOAN
VANCEA de Buteasa

Pomenirea dreptului se face întotdeauna cu laudă. Din veac așa a fost și așa s'a făcut. Aceia cari în viață ostenesc și trudesc mai mult pentru binele altora, pentru binele neamului, vor fi pomeniți deapururi cu dragoste și cu laudă. Din generațiile cari vin mereu se vor ridica suflete recunoscătoare, cari le vor prețui munca și le vor cinsti amintirea. La mormântul lor se vor pleca genunchii și se vor vărsa întotdeauna duioase lacrimi de recunoștință.

Pomenirea alor 50 de ani dela moartea marelui Mitropolit Dr. Ioan Vancea de Buteasa s'a făcut la Blaj, așa cum se cuvine. Lumea cărturărească a Blajului, preoții, profesorii și școlarii, cărturarii ieșiți din școlile blăjene au ținut să cinstească în chip vrednic amintirea marelui vlădică, ce a fost Blajului și școlarilor săi, aproape un sfert de veac, bun părinte și sfătuitor.

Serbarea de pomenire s'a făcut duminică, în 1 Noemvrie, fiind de față lume multă și aleasă, dar Ministerale n'au fost reprezentate.

După sfânta liturghie, slujită în bătrâna catedrală blăjană, în sobor de preoți, de către I. P. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu, a urmat un parastas pentru o dîhna aceluia care a fost marele Mitropolit Dr. Ioan Vancea de Buteasa. Păr. Liviu T. Chinezu, Rectorul Academiei Teologice a rostit o predică despre tâlcul creștinesc al pomenirii oamenilor pe cari Dumnezeu i'a înzestrat cu daruri deosebite și cari muncind din straja dimineții până în noapte au ajuns să înfăptuiască opere nemuritoare. Arată că Mitropolitul Vancea a înfăptuit opere nemuritoare și că pomenind operele sale să fim pătrunși de virtuțile sale. Pomenim oamenii mari ca din faptele lor să învățăm și noi să devenim mai buni și mai virtuțoși.

Catedrala era ticsită de oameni. Erau acolo canonicii și profesorii dela toate școalele Blajului, precum și foarte mulți intelectual din Blaj. Au venit și membrii familiei Vancea, precum și foarte mulți cărturari de seamă cari în timpul studiilor au fost ajutați de fundațiunea vanceană. Să pomenim pe învățații scriitori Ion Agârbiceanu și Ilie Dăianu, pe dl Adrian Oțoiu fost administrator al Băncii Naționale și alții.

Din catedrală lumea s'a îndreptat spre Palatul Cultural, unde în prezența I. P. S. Arhiepiscopului Dr. Valeriu Traian Frențiu și Psf. Dr. Ioan Suciu, s'a desfășurat un frumos program artistic, cuvântarea despre viața marelui Mitropolit Vancea, fiind rostită de dl Dr. Zenovie Păclisanu, — un mare învățat, fiu al Blajului, acum director în minister.

Domnia Sa a arătat mai ales lupta pe care marele Mitropolit Vancea a purtat-o pentru apărarea limbii românești pe care stăpânirea ungurească voia s'o scoată din școale.

Conferențiarul a descoperit multe lucruri noi, în legătură cu munca fără preget a Mitropolitului Vancea.

Nu putem să nu pomenim aici frumoasele cântări conduse de profesorii Sora Gertruda, C. Cherebețiu și Dr. S. Toduța, cântări făcute de acești doi din urmă, „Fericit bărbatul” și „Doamne, te-am auzit”. Mai ales aceasta din urmă, compusă de dl Dr. S. Toduța, a plăcut nespus de mult.

Frumoasa serbare s'a încheiat cu o cuvântare a Excelenței Sale I. P. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu. Excelența Sa a laudat pe organizatorii serbării, pentru munca depusă și-a arătat că înfăptuirile Mitropolitului Vancea

sunt în adevăr mari și demne de a fi pomenite cu admirație.

După amiază s'a slujit vecernia, apoi oaspeții, școlarii de azi ai Blajului și cei de demult, preoți, profesori și alți cărturari de seamă au pornit în șiruri lungi să depună coroanele de recunoștință la mormântul marelui arhiepiscop, din cripta arhiepiscopului dela biserica Institutului Recunoștinții. La mormânt au vorbit elevul Bunea din cl. VIII-a a liceului teoretic „Sf. Vasile” și eleva Nistor din cl. VIII-a a liceului teoretic „Sf. Ecaterina”, cuvinte calde și tinerești, de recunoștință pentru miile de școlari, cari s'au format mai bine de o jumătate de veac în școalele ctitorite de marele Mitropolit Vancea.

Duioasa pomenire dela Blaj, a fost un prinos de vrednică recunoștință pentru acela care o viață întreagă s'a măcinat pentru ridicarea neamului și a bisericii, pentru înflorirea Blajului și a școalelor sale.

Mai multă omenie

Războiul este, desigur, una din nenorocirile cele mai mari din lume. Alături de anumite boale (holeră, ciumă, etc.), seceră cele mai multe vieți omenești și într'un timp destul de scurt.

Dar, totodată, el s'a dovedit și un mare transformator de suflete. Pe unele le-a înălțat, le-a inobilat, făcându-le în stare de a îndeplini cele mai înălțătoare jertfe, iar pe altele le-a închis în ele înșile, le-a uscat, făcându-le nesimțitoare și reci, involburându-le doar mulțimea patimilor.

Din cea dintâi categorie fac parte cei mai buni fii ai neamului, cari, ieri ca și azi, n'au stat la îndoială și nu vor sta nici mâine, să-și dea chiar viața pentru prosperitatea noastră și împlinirea tuturor nizuințelor Neamului și Patriei. Sunt eroii și mucenicii de totdeauna! Iar, în categoria cealaltă, se găsesc toți speculanții, jefuitorii avutului pu-

blic și cetățenesc și profitorii zilelor amare de acum.

Dar, în categoria aceasta din urmă, nu intră numai negustorul lacom care dublează sau chiar triplează, fără nerușinare, prețurile mărfii sale, ci, pentru această crimă împotriva intereselor taturor, trebuiesc acuzați toți aceia care înlesnesc prin tăcere sau activitatea lor zilnică o asemenea faptă strigătoare la cer. Lucrul acesta dovedește lipsa de omenie și de bun simț.

Poporul nostru, așa de bun și de cumsecade, a creat acest cuvânt fără asemănare: *omenie*, și care înseamnă blândețe, înțelegere și înduioșare de orice suferință. Este respectul (stimă) omului față de om.

Atât muncitorul, cât și comerciantul și funcționarul, care nu mai respectă legile morale ale firii, desconsiderându-le, în cadrul activității lor, sunt tot atât de răi la suflet (neînștiți sufletește) și dușmani ai societății și neamului, ca și orice criminal sau pungaș de rând. Fiindcă vremurile de azi sunt trecătoare!

Va veni timpul — și, poate, mai curând decât credem — de liniște și pace, de potolire a spiritelor, dar și de dreaptă judecată a faptelor fiecăruia. Și ne va fi rușine de noi, de această purtare a noastră, de această foame de lăp, care ne-a cuprins sufletele în aceste vremuri de tulburare și frământare, smulgându-ne de pe drumul cinstei și omeniei, orbecând — de bună voie — în mocirla întunerecului și a răutății. Va fi atunci, pentru mulți, o cumplită remușcare și o dureroasă trezire la realitate!

Și, să nu creadă cei cari astăzi se pun la adăpostul banilor și al averilor strănse în grabă, peste noapte, că prin aceasta nu vor ajunge să dea socoteală față de sufletul lor și față de neamul acesta blând, desconsiderând mulțimea și amarul suferințelor de acum, precum și a legilor morale.

De aceea, cred că a sosit timpul să ne scrutăm conștiințele (uncle prea încărcate!?!), să ne

revizuim purtarea, să ne controlăm faptele și să ne aducem aminte de existența cinstei și a bunului simț. *Să revenim la omenie!*

Este aceasta una din marile porunci ale ceasului de față. Nu este destul cât am orbecăit prin nesiguranța vremilor tulburi! Alt-

fel nu vom putea așeza temelii de viață nouă, de viață sănătoasă și curată — la care avem dreptul după atâtea sacrificii — la clădirea României Mari de mâine!

Cine are urechi de auzit, să audă!

Prof. Teodor Seiceanu

GRAUNTE SUFLETEȘTI

Moartea păcătoșilor

Că ce amară și grozavă e moartea păcătoșilor ni-o spune prorohul Ezechiel 7, 25, 26. „Și va cere pacea și nu o va afla și va fi vai peste vai“. Intocmai așa va face păcătosul, însă nu va afla pacea dorită, pentru că, după cum se spune la Apocalipsul sfântului evanghelist Ioan: „s'a pogorît diavolul la voi, având mână mare, știind că puțină vreme are“ (12, 12) și după cum spune Isaia prorocul: „casele voastre vor fi pline de diavoli“ (13, 21)

Și aieva, nici odată nu ispitește diavolul oamenii mai tare, decât în ora morții, după cum mărturisesc nu numai toți preoții, ci și foarte mulți medici. Dar mai bine vorbesc faptele. Iată câteva pilde grăitoare:

Regele Irod, care a omorât copiii din Viflaim, a murit într'un mod îngrozitor. Picioarele i-se umflară grozav; rane puturoase pline de viermi li acoperiră întreg trupul. A încercat mai întâi să se sinucidă, dar l-au împiedecat. A murit chinându-se grozav atât trupește cât și sufletește, desădăjduit și urlat de toată lumea.

Voltaire, marele revoluționar francez și dușman al bisericii, când s'a îmbolnăvit odată greu, a poruncit, să i-se aducă un preot, s'a spovedit și s'a cuminecat și apoi s'a vindecat. Dar a devenit din nou sănătos și a trăit și mai departe ca înainte de boală. În anul 1778 l-a podidit din nou sângele, de astă dată în mod mai puternic decât mai înainte și atunci și el a observat că nu mai este scăpare. A chemat din nou preotul, însă prietenii nu l-au mai lăsat să vină, iară el a strigat în ultimele clipe: „Simțesc o mână care mă prinde și mă ține rește în fața atotputernicului Dumnezeu. Diavolul e aici și vrea să mă prindă; văd iadul; vai, ascundeți-l din fața mea“. Prietenul său, mareșalul Richelieu, a plecat de lângă el, spunând: „Cu adevărat priveliștea e grozavă, nu o mai pot privi“. În timpul acesta bolnavul a pus mâna pe blidul de noapte, i-a beut conținutul și apoi a murit.

Mirabeau, un tot atât de mare vrăjmaș al bisericii de pe vremea revoluției franceze, ajungând aproape de clipita morții, a poruncit, să i se deschidă fereștile și apoi i a spus medicului său:

„Sunt aproape de ciasul morții. Spălați mă cu apă parfumată, încununați mă cu flori și mă înconjurați cu muzică, ca să ajung cât mai ușor la somnul veșnic“. Însă lucrul n'a mers atât de ușor. Avea dureri groaznice și l a rugat pe medic, să-i dea ceva cu ce ră și să apropie moartea. Medicul însă n'a voit să i dea și a murit în deplină desrădejde și chinuri.

Collet de Herbois a fost unul dintre cei mai săngeroși revoluționari de pe vremea revoluției franceze. Atâtea cruzimi a făcut, încât chiar și conventul revoluționar s'a văzut nevoit a-l exila la Cayenne în America de nord în ziua de 2 Martie 1795. Locuitorii de acolo, auzindu-i de nume, erau să-l omoare în bătaie, numindu-l călăul religiei și al omenirii. Cu toate acestea, însă după doi ani îmbolnăvinduse, a început a chema numele Domnului. Cei din jurul lui l-au trebuit, cum de-l chiamă pe Dumnezeu, iară el a răspuns că oare poate primi iertarea păcatelor sale.

A murit însă înainte de a fi putut veni preotul să-l deslege, între chinuri groaznice, decăzut și urlat de toată lumea.

Toți aceștia așadar au murit intocmai cum au și trăit, în dușmănie cu Dumnezeu, după cum spune și sf. Ioan evanghelistul: „În păcatul vostru veți muri“ (8, 21) și „cânta-mă-veți și nu mă veți afla“ (7, 34)

Părintele Iuliu

Răspândiți

„Unirea Poporului“

De prin sate

Din Dârlos Târnava-Mare

Între parohiile noastre române-unite în cari s'a făcut mult și s'a scia puțin este și parohia noastră Dârlos, din apropierea Mediașului.

În această parohie păstorită de păr. Ioan Langa, duminică în 27 Sept. s'au sfârșit de către un sobor de 7 preoți, în frunte cu păr. prof. Eug. Ciungan, 2 prapori, în valoare de 12.000 lei, donați unul de Reun. Femeilor Române Unite, iar unul de credincioasa Fi-rața Stoica, văduvă, în amintirea soțului său căzut în războiul sfânt, pentru cruce și reintregirea patriei noastre dragi și scumpe.

Tot cu această ocazie s'a servit de acest sobor de preoți și sfânta slujbă pentru pacea atât de mult dorită, luând parte satul întreg fără deosebire de religie.

La sfârșitul sfintelor slujbe păr. protopop Eugen Ciungan a rostit o prea frumoasă cuvântare ocazională.

La urmă păr. Ioan Langa a mulțumit păr. protopop și fraților preoți.

Preot Vas, Coman

Vizită canonică în Basarabia

P. S. Dr Vasile Aftenie din București în vizită canonică la Bălți

În zilele de 16-18 Octomvrie a. c., orașul Bălți a avut înalta cinste de a fi vizitat de P. S. Dr. Vasile Aftenie, Episcopul român-unit din București, însoțit de Părintele Ion Mihai parohul Galaților.

P. S. aflându-se în vizită canonică prin Basarabia pentru cercetarea și mângăierea refugiaților și coloniștilor ardeleni de credință română-unită, și-a cercetat și credincioșii din orașul nostru, unde a slujit la data de 18 Octomvrie a. c. o stântă liturghie la Biserica catolică din Bălți, de față o mulțime de credincioși și autoritățile locale.

În cuvântarea din biserică P. S. a arătat rostul vieții sufletești ca temelie pe care va trebui să renască România de mâine.

A accentuat apoi în chip deosebit, că precum neamul nostru s'a plămădit și s'a dezvoltat la umbra Bisericii, tot așa numai în această atmosferă de înaltă spiritualitate va putea progresa și în viitor. De aceea fiii acestei țări începând cu pătura socială cea mai de jos, până la reprezentanții celor

FOIȚA

„UNIRII POPORULUI“

Cântec

Foaie verde de secară
A plecat trenul din gară
Dimineața până'n zori
Geme trenul de feciori.
Tineri ca roaua din lunca
Mergem cu Rușii la luptă
Patru zile ne-am tot dus
Făr' să găsim nici un Rus
Și pe jos o săptămână
N'am lăsat arma din mână
Ne gândeam de multe ori
La fete și la feciori
Cum i-am lăsat de cu jele
Și ne-am despărțit de ele.

După ce-am ajuns pe loc
Veneau gloanțele potop
Dar și noi tragem într'una
Mergem spre Ruși ca furtuna
Cădeau Rușii cu grămada
Cum cade iarna zăpada
Vine'un glonț de cositor
Mă lovește'ntrun picior
Și m'aruncă'ntr'un rozor
Și zăceam rănit în sânge

Și n'are cine mă plânge
Mândro dragă tinerea
Eu te rog nu mă uita
Căci nici eu nu-mi uit de tine
Până ce-i sufletu în mine.

Jalea Românilui

A sosit toamna a doua oară
Toate plugurile-mi ară
Și eu tot străin în țară
În Rusia cea amară
Plugul pornește din sat
Fără de nici un bărbat
Și se'ndreaptă'n spre ogor
Moșii cu nepoții lor.
Nu mai vezi feciori la plug
Nici cei patru boi la jug.
De coarne ține-un moșneag
Plugul două vaci îl trag
Și o nevastă supărată
Strigă la vaci câte-odată
Și se uită'n spre ogor
Gândind la bărbății lor
Și așteaptă ca să vie
Bărbății din cea Rusie
Și o întreabă copiii!
Mamă, tata unde-o fi?
Departe în cea Rusie
Fost-ar fi rămas pustie
Fost-ar fi un lan cu flori

Nu tot sânge de feciori
Fost-ar fi un lan cu grâu
Nu tot sânge până'n brâu.

Culese de mine MARGARETA
ȘOAITA cl VI primară. Comuna
Homorod jud. Târnava Mare.

Ușor i-e popii

de SIMION GOCAN
(Urmare)

Și plecară, prin noroi, la școala
toamă în cealaltă parte a satului.
Badea Gheorghe îl rugă pe părintele, să-l lase să intre și el în școală, ceea ce acesta făcu bucuros. Intrară. Preotul făcu totă cateheza celor mici și badea Gheorghe îl asculta cu gura căscată... Doamne Dumnezeule, cât era de frumos! Pe vremea când umbla el la școală n'a văzut de acestea. Nu, zău! Iovășase și el cu dascălul catehismul cel mic și istoria biblică, — dar cum? Preotul pe acelea vremuri — cel puțin în Broșteni — nu și-a pus piciorul în școală nicio dată. Și acum iată-l pe părintele lor, cu câtă dragoste le vorbește

acestor micuți, cari îl ascultă și ei cu drag. Trecu un jumătate de cias ca un vis, după care trecură și dâșii în altă clasă, la cei mari. Aici era altă socoteală: copiii mai mari, mai gălăgioși îl întâmpinsă pe preot cu fel de fel de plângeri. Se făcu larmă mare, toți începură să vorbească deodată, să strige, acuzându-se unul pe altul de câte și mai câte ștrecării. În sfârșit preotul reuși să le facă dreptate și să i liniștească. Se începu lecția, mai frumoasă, dar și mai grea, ca la cei mici. Câte pilde, câte istorioare frumoase și cu tâlc le spuse părintele și acestor copii, cari-l ascultau ca pe un proroc. Badea Gheorghe se uita la popa și gândi: „Oare de unde le mai scoate?“ Se făcu ciasul zece pe când isprăviră cu lecția și badea Gheorghe se uitase și de foame în plăcerea lecției de religie

— Deacum să mergem la primărie — zise preotul — că m'ap-teaptă antistia comunală în treaba cea cu păra satului cu comuna vecină pentru delnița dintre hotare — și plecară la primărie, ce se afla în mijlocul satului.

mai înalte demnități, vor trebui să sprijinească cu toată puterea acțiunea de regenerare spirituală a mulțimilor.

În gară P. S. a fost primit de un mare grup de credincioși, în frunte cu dl Părcușita Gh. industriaș și președintele Camerei de Comerț din Bălți. De la gară a fost condus la biserica catolică, unde preotul îmbrăcat în odăjdii cu toți credincioșii l-au întâmpinat, prezentându-i spre sărutare sf. Cruce și Evanghelia. Condus în Biserică, s'a săvârșit un serviciu divin, iar la sfârșit preotul i-a urat bun venit.

P. S. a făcut vizitele oficiale la toate autoritățile locale și o vizită de curtoazie P. S. Episcopului Cluj.

Preaștinția Sa a părăsit orașul nostru în după-masa zilei de 18 Octombrie a. c. mulțumit sufletește de întâlnirea cu credincioșii români uniți și de înaltă înțelegere arătată de autoritățile din localitate.

Transnistria

de Sebastian Bornemisa

Expoziția „Transnistria”, inaugurată în ziua de 16 Octombrie în București, oferă vizitatorilor atenți prilejul unei largi și expresive documentări asupra unui pământ românesc pe care o defectuoasă conștiință națională l-a scos aproape cu totul din arsenalul preocupărilor sale.

Luând în metodică examinare tot ceea ce i oferă ochiului și minții această apariție atât de măiestrit și de savant organizată, începem să înțelegem cât de salvatoare a fost pentru viitorul nației noastre acțiunea militară, pornită cu atât elan și cu atâta hotărâre dărză de Mareșalul Conducător, în ziua de 22 Iunie 1941.

Începem să înțelegem că acest pământ permanent muncit de brațe românești veacuri de-a rândul, este în patrimoniul sfânt al neamului nostru, este de-o covârșitoare importanță și că rea-

ducerea lui între hotarele țării a fost un imperativ național, dela împlinirea căruia domnul Mareșal Antonescu nu s'ar fi putut eschiva nici o clipă, atunci când campania vremii a oferit prilejul de a-l salva.

Prin argumentele convingătoare pe care le oferă Expoziția „Transnistriei”, înfrânează gândul săltăreț de altădată, potolește spiritul înclinat spre criticism al Românilor și justifică întreaga jertfă de sânge pe care ostașii Regelui Mihai au adus-o cu atâta abnegație în sfântul nostru război dela 1941.

Ea constituie astfel o lecție de istorie activă și un prilej de regăsire a unor idealuri politice, de care s'au lăsat călăuziți în războiurile străvechi atâția din voievozii Moldovei.

Această regăsire însemnează lacadrarea din nou a sufletului românesc în cerințele permanențelor naționale, care trebuie să constituie în toate timpurile supremul nostru îndreptar politic, pe plan național și internațional.

Conștiința de această regăsire, nimic nu este astăzi pentru noi mai poruncitor, decât a o cultiva și a supune fortificării ei toate strădaniile, toate gândurile și toată căldura sufletului nostru.

Vom înțelege astfel cu toții, dela vladică până la opincă, dela soldat și până la mareșal, că neamul românesc numai așa poate fi mare, numai așa poate fi factor pozitiv în concernul popoarelor europene, dacă nu se abate nici o clipă dela *menirea istorică*, pe care i-a hărăzit-o din leagăn bunul Dumnezeu.

Vlădicii ardeleni

Doi mari și neîntrecuți români

Papa Pius al IX-lea, prin bulla (scrisoarea) sa din 26 Noembrie 1853 a ridicat episcopia noastră de Alba Iulia și Făgăraș cu reședința la Blaj, la rangul de *Metropolite* și a mai creat două episcopii noi: cea dela *Gherla* și cea dela *Lugoj*, supunând pe acestea două și pe cea dela Oradea Blajului.

Mitropolit a fost ales și întărit *Alexandru Șterca Șuluțu de Cărpintș*, de fel din Abrud. S'a născut în 1794, din părinți nobili. Studiile și le-a făcut la Abrud, Alba Iulia și Blaj, unde a terminat teologia. Sfințindu-se de preot, a ajuns capelan la Biatra, apoi protopop tot acolo, și pe urmă vicar la Șimleu, de unde a fost ridicat la treapta de mitropolit. A fost instalat la Blaj, în ziua de 28 Oct. 1855, cu o pompă deosebită, în prezența cardinalului *Viale-Prelà* și a multor înalte fețe bisericesti, civile și militare.

Șuluțiu a cumpărat multe moșii mari pentru susținerea școlilor din Blaj și a celor de pe sate. A făcut o fundație mare care-i poartă numele pentru ajutorarea elevilor și studenților. A voit să înființeze o universitate românească la Blaj. A scris mai multe lucrări literare și științifice, între care și o adevărată istorie a revoluției lui Horea.

Și a iubit neamul cu mult foc, luptând pentru drepturile lui. Într-o scrisoare trimisă din Viena, în ziua de 13 Nov. 1861, lui G. Barițiu, scrie: „goli, sdrențoși, flă-

mânzi, huliți, împiedecați, submi-nați, vom apăra — că acum e timpul — dreapta cauză a Națiunii, și să nu ne lăsăm de nimica biruiți, până când sau ne vom ridica și vom sta cu Națiunea dimpreună tari și triumfători în picioare, sau vom cădea și vom peri cu Ea deodată și pentru totdeauna”. Nu e deci mirare, dacă, însuflețit de astfel de sentimente, a avut conflicte cu dușmanii Neamului și ai Bisericii noastre.

A murit în ziua de 7 Sept. 1867, deplâns de toți Românii ardeleni, fără deosebire de credință.

*

Ioan Vancea de Butea sa

Greaua moștenire a lui Șuluțiu a fost luată de *Ioan Vancea de Buteasa* în anul 1868.

Vancea s'a născut la 13 Mai 1820 în comuna Vașad, județul Bihor. Studiile și le-a făcut la Oradea și Viena, unde și-a luat și doctoratul în teologie fiind cel dintâi între conșcolari. Intorcându-se acasă, a fost numit profesor la școala normală din Oradea. În 1855 e numit canonic; în 1865 episcop de Gherla, unde a înfăptuit lucruri foarte mari. Ca episcop de Gherla a luptat foarte mult contra guvernului care voia cu orice preț să destituieze mitropolia noastră și a învins. Drept recunoștință, clerul unit l-a candidat la scaunul de mitropolit în 1868. Sfântul Scaun Apostolic l-a și numit numai decât.

Badea Gheorghe — la cererea popii — primi voie să steie și el la sfat, dar nefiind față oficială, nu avea dreptul să grăiască. Sfatul, care-l privea și pe el, ținu cam mult... Abunăseamă cât, nu putea să spună, că n'avea cias, dar mațele, care i lucrau al naibii, li spuneau, că nu poate fi de parte vremea amiezii.

În sfârșit iată că se ispăși și sfatul și plecară spre casa parohială.

— Astăzi vei fi oaspele meu la masă — zise părintele.

Badea Gheorghe se încurcă, se scuza, ba că are și el ce mânca acasă, ba că baba-l așteaptă cu gustarea, — înzădar totul, parohul nu l slăbi.

— „Cine slujește la altar — zice el cu înțeles — dela altar se și hrănește” spune sf. Pavel. Iar în Testamentul Vechiu se zice apriat: „Să nu legi gura bouului, ce treacă!” Vezi, dumniata ai trecut cu mine pe aria Domnului, căde-se deci să și mănânci cu mine. Nici o vorbă mai mult! Vei fi oaspele meu. S'a isprăvit.

Badea Gheorghe se bucura în

suflet. Nu că n'ar avea el ce mânca la casa lui, dar pe deo parte crunță drumul până acasă pe noroi și ploaie, iar pe de alta — vezi Doamne — mâncări popești nu poți mânca în toate zilele. Și'n ascuns îl mai ispitea un gând, pe care nu și-l dădea pe față:

Ce face popa după prânz? De bună seamă doarme una bună. (Na, — gândi el — azi nu va dormi!... Și primi invitarea.

Doamna preoteasă îi aștepta cu masa gata, par'că ar fi ghicit gândul bărbatului: pe masă erau trei farfurii, căci cei doi copilași ai lor mâncaseră mai de vreme singuri.

Dupăce preotul spuse o rugăciune scurtă, se așezară la masă. Preoteasa tocmai se ostenea cu soaterea zamei de cartofi în farfuria badii Gheorghe, din care se ridicau niște abori atât de păcuți; încât gădăleau nasul țărânului și-l făceau să înghită noduri, când: boc, boc, boc! bate cineva în ușe.

— Intră! — grăi preotul.

Intră un fecioraș, cu fața spe-

riată, cu părul încălcit, învârtindu și în mână pălăria leacă de ploaie.

— Ce-i Ioane — îl întâmpină preotul — doar nu ne aduci vre o veste rea?

Preotul știa, că tatăl lui Ioan zace bolnav' greu de-o boală grozavă: *de vârsat negru*, și se teme, să nu fi murit omul neîngrijit cu cele sfinte.

— Nu-i prea bine, părinte, — răspunse feciorul, — tatei i-e rău și ar dori să-l îngrijești Sfinția Ta.

— Hm! — făcu preotul privind spre masă, — și ce crezi Ioane, n'ar putea aștepta până îmbucăm ceva? I: tare rău tătăne tău?

— Rău tare — zise copilul sfăr-mând două lacrimi în gene — și mama te roagă, să nu întârzi, dacă vrei să-l afii viu.

Preotul se ridică, aruncă o privire spre preoteasă și alta înspre oaspe. Se scuza cu ochii. Preoteasa-l înțelegea, și badea Gheorghe lu silit să-l înțeleagă și el. Se sculă și el cam într'o doară de lângă bledul plin. Ce era să facă, dacă așa le fu socoteala de

ieri; socoteala făcută în fața satului întreg.

Merseră la biserică, de unde preotul luă sf. Cuminecătură și plecară prin noroiul satului, urmați de copilul bolnavului.

De sus ploua mereu, o ploaie deasă și mărunță. Vreme cam de un cias bun ținu drumul până la casa bolnavului, care sta într'o hodaie, vre-o doi-trei kilometri de sat. Plini de tină și noroi, uzi până la piele, dar însfârșit au sosit. Când se între în casă, preotul se opri în ușa tinzii, și zise:

— Dumneata, rămâi afară, bade. Boala este o boală grozavă și lipicioasă. N'aș vrea — Doamne ferește să se ice pe dumniata.

— Dar dumitale nu ți-e frică, Părinte? Dumniata ai doi copilași acasă...

Preotul dădu din umeri, privi spre ceriu, parcă ar fi voit să ceară de acolo apărarea, strânse la piept sf. Cuminecătură și intră în casă. Țăranul rămase afară pe prispă. Cât o fi stat preotul înlăuntru, cât nu, nu putea ști, dar i-se păru, că trecu un veac, până-l văzu ieșind. Era tăcut, trist

Ca mitropolit *Ioan Vancea de Buteasa* și-a înscris pe veci numele în istoria Bisericii și Neamului nostru prin multele și marile fapte ce a săvârșit. Așa, Ioan Vancea a luat parte la conciliul ecumenic ținut la Vatican, și unde s'a distins prin știința sa adâncă și prin puterea fermecătoare a graiului său înaintea reprezentanților bisericești din lumea întreagă, care l-au felicitat foarte că duos pentru vorbirile sale. Prin Vancea am fost cunoscuți noi, la multe popoare, așa cum trebuie! — A ținut apoi două concilii provinciale, aducând legi pentru bunul mers al Bisericii noastre române unite și pentru înaintarea vieții noastre religioase. S'a îngrijit foarte mult de înflorirea școlilor din Blaj, cărora le-a dat profesori vestiți, ca *Vas. Hossu, Grama, Dumitru Radu, Moldovanuț, Marcu, Bunea, Smitgelski* și alții mulți, și pe care le-a așezat în clădiri nouă, făcându-se al doilea întemeietor al Blajului. A cumpărat pentru școli o mulțime de averi și a făcut fundațiuni.

În 1877, la jubileul de 50 de ani de preoție a Papei Leon al XIII-lea, a condus la Roma pe toți episcopii săi. Înțelegând cardinalul *Simeoni* zelul mitropolitului de a mări strălucirea Bisericii unite, a zis mitropolitului și episcopilor români: „*Biserica voastră se distinge dintre toate bisericile de rit oriental*”. Frumoasă laudă și binemeritată!

A murit în 31 Iulie 1892. Osemintele sale se odihnesc în Cripta bisericii arhierilor dela Institutul Recunoștinții din Blaj.

Pr. Ioan Vultur
profesor

Sfințirea bisericii din Brezoiu-Vâlcea

Mare sărbătoare au avut Brezoiienii Duminecă, în 25 Octomvrie. Ei și-au văzut adecă noua biserică nu numai terminată, ci și sfințită, și încă de însuși Preasfințitul episcop Dr. Vasile Aftenie dela București.

Dar mai întâi să vă povestesc, cum și-a văzut mâna de oameni dela Brezoiu visul cu ochii.

În toamna anului 1940 Păr. canonic Iuliu Maior, administratorul de până atunci al Brezoiului, l-a întro-

și mișcat. Au luat-o iarăș prin noroiul satului, fără să zică o vorbă. Ploaia încetă și soarele începu să și facă loc printre nori. Badii Gheorghe li trecu de foame, când se gândea la bolnavul de vărsat și și-l închipuia cu fața lui plină de bube; și îmbrăbodată de sudorile morții. Când ajunseră acasă nu mai avea poftă de mâncare nici el, dar nici preotul. Înzădar li mai îmbia doamna preoteasă cu dragoste, blidul de mâncare aburitoare ieși iarăș în bucătărie plin cum a intrat.

(Va urma)

pe noul paroh Romul Cismașiu, care s'a și pus pe lucru și a început să miște toate pietrele, pentru a-și vedea zidită cât mai curând bisericuța.

Că peste câte greutateți a trecut și cât a muncit, chiar și cu mâna sa proprie, numai Dumnezeu știe. Ce e drept, l-au ajutat și oamenii. Comerciantul Ion Dăncăneț, deși ortodox, a dăruit locul de biserică. Societatea „Carpatina” a dăruit o mare parte din materialul lemnos. Preaveneratul Consistor din Blaj 70 000 Lei. Mult l-a ajutat dl director Berar dela Brezoiu și dl comisar de romanizare Dr. Mărginean dela București, iar credincioșii, mai ales unii, l-au ajutat, lucrând alături de preotul lor și cu palma.

Vorba e că în mai puțin de doi ani s'a terminat biserică așezată pe o coastă de munte, în locul cel mai frumos al comunei; iar de acuma înainte Brezoiienii nu mai trebuie să asculte sf. liturghie în capela reformatorilor și a luteranilor, că își au bisericuța lor proprie, frumoasă, drăgălașă și bine zidită.

La această sărbătoare au alergat dela Blaj Păr. canonic Iuliu Maior, Păr. Dr. Leon Sârbu, profesor la Academia Teologică, Păr. profesor Traian Jacodi dela Liceul Comercial de băieți, iar dela Sibiu Păr. Dr. Augustin Ciungan spiritualele surorilor noastre dela Clinică. Toți aceștia au fost găzduți la castelul „Carpatinei”, împreună cu P. S. episcop Dr. Aftenie.

Slujba sfințirii a început la ora 10, cu o procesiune dela capela în care se slujia până acuma. Preasfinția Sa a adus sfântul trup și sânge al Mântuitorului, iar ceilalți preoți crucea, evanghelia, antimisul și toate celelalte lucruri sfinte, la biserică cea nouă, în fața căruia s'a început sfințirea apei. Apoi intrând în biserică, P. S. Sa și preoții au spălat masa altarului, au sfințit altarul, naia și tinda bisericii, iar la „Sfinte Dumnezeule” au ieșit și, înconjurând biserică, a sfințit și pereteii din afară.

Pe urmă s'a continuat sf. liturghie, după evanghelia predicând Preasfințitul și arătând marea însemnătate a zilei. Păr. paroh Romul Cismașiu a înșirat apoi numele binefăcătorilor, cari păreau că nu se mai sfârșesc.

La sfârșitul sf. liturghii împărțind Preasfințitul anafura, câte o iconiță și câte o medalie tuturor celor de față, am putut observa, câtă lume a fost de față. Nu numai toți credincioșii noștri, ci și aproape toți cărturarilor ortodocși din Brezoiu și o mulțime de credincioși ortodocși.

Atunci am putut vedea, că ce frumos e, când se înțeleg frații împreună, ceea ce s'ar putea cu atât mai ales că noi uniții nu am zidit biserică în Brezoiu, ca să înălțăm credincioșii ortodocși, ci ca să ni-l îngrijim pe ai noștri.

Laudă și recunoștință Părintelui Romul Cismașiu și Brezoiienilor!

Ripoter

Calendarul dela Blaj

va apărea nu peste mult. Primele coale sunt tipărite. Așteptăm numai ca să ne sosească hârtia comandată încă din vară, pentru ca să putem tipări și celelalte coale. Credem că la sfârșitul acestei luni va fi gata și-l

Drum de apostolie

Continuând să-și cerceteze credincioșii, I. P. S. Sa. Dr. Valeriu Traian Frențiu a vizitat în ziua de 13 Septemvrie fruntașă parohie *Sâncel*, unde păstorește cu mult zel păr. Gh. Gânța, fiind însoțit de II. Sa Dr. Victor Macaveiu vicar general, de Rev. Ioan Moldovan, Iuliu Maior, Dumitru Neda canonici mitropolitani, de păr. Iuliu Busoiu prot. Blajului, păr. Ioan Florea prof. de teologie, Dr. Alex. Todea secr. mitrop. și Ioan Vultur prot. Cu această ocazie au fost ridicați la treapta diaconiei patru clerici absolvenți, spre marea mulțumire a credincioșilor din acea parohie, cari încă nu mai văzuseră o astfel de slujbă. I. P. S. Sa a vorbit apoi despre *datoria de a da lui Dumnezeu, ceea ce cere dela noi*.

Luni, 14 Septemvrie, — Ziua Crucii — I. P. S. Sa a pontificat în *Crăciunelul de jos*, păstorit de păr. Ioan Popenețiu. Aci a fost însoțit de Rev. Gheorghe Daniță și Ioan Moldovan, canonici, păr. Iuliu Busoiu protopop, păr. Dr. Eugen Popa și Ioan Florea prof. de teologie și de păr. Alex. Todea. În decursul sf. liturghii, clericii cari la *Sâncel* au primit diaconatul, aici au fost hirotoniți preoți. I. P. S. Sa a vorbit despre *Crucea creștinului*.

În ziua de 20 Septemvrie I. P. S. Sa a cercetat pe credincioșii din comuna *Bucerdea Grănoasă*, păstorită de păr. E. Anca. Fruntașă parohie s'a prezentat cu mic și mare să salute pe Păstorul său și să-i asculte cuvintele de căldă îmbărbătare. Mulți credincioși s'au apropiat de sf. Taine, iar un cor de copii și-a dat răspunsurile liturgice. I. P. S. Sa a dat credincioșilor înțelepte sfaturi, *cum să-și chivernisească viața aceasta pământească, pentru ca să și-o câștige pe cea viitoare*.

Dumineca viitoare, în 27 Septemvrie, a fost rândul parohiei *Micăsasa* să-și primească arhierul. Credincioșii, conduși în cele sufletești de păr. Dimitrie Boariu, care e și astăzi sprinten ca un tânăr, cu toată vârsta înaintată, fiind veșnic la datorie, s'au prezentat în număr foarte mare, în haine de sărbătoare să-și primească arhieriasca povața și binecuvântare. În biserică ce ar face cioste și unci oraș prin frumusețea, curățenia și podoaba sa, cuvântul Păstorului celui mare a căzut ca un balsam pe sufletul credincioșilor. La liturghie a cântat corul țaranilor din loc,

vom putea trimite cititorilor noștri. Prețul îl vom anunța la vreme.

Cititorii cari vreau să aibă acest Calendar să-l comande încă de pe acuma la Redacția și Administrația gazetei.

condus cu măiestrie de păr. Ștefan Crișan din Micăsasa.

În Dumineca ce i-a urmat (4 Oct.) fericirea de a avea în mijlocul lor pe vlădica a fost dată credincioșilor din parohia *Roșta de Secaș*, păstoriti de păr. Ilie Damian. Și aci biserică spațioasă a fost tixită de lumea care doria să aibă duhovniceasca povață din partea aceluia care a primit dela Domnul deplinătatea lucrului. I. P. S. Sa a adresat credincioșilor cuvânt de arhieriască povață despre *necesitatea de a face milostenie* mai ales în aceste zile grele, când sunt atâtea mizerii și atâtea lipsiți. Cu această ocazie clericul Andronic Lazar a primit treapta diaconiei.

În ziua de 11 Octomvrie, la invitarea păr. Bazil Comes, I. P. S. Sa și-a luat asupra-și ostentala de a consacra biserică din comuna *Bărbant* din districtul protopopesc Alba Iulia. Însoțit de Rev. Ioan Moldovan și Gheorghe Daniță, de păr. Dr. Sept. Todoran, Dr. Ioan Vesa, Ioan Florea profesori de teologie. Excelența Sa a coborât în gara *Bărbant*, unde a fost salutat de păr. Elie Magda, protopopul tractual, de dl Peculea subprefect și de alte autorități. Tot cu această ocazie s'a hirotonit întru preot clericul Andronic Lazar și s'a pus temelie nouilor case parohiale. Răspunsurile liturgice au fost date de un cor local, condus de păr. Bazil Comes.

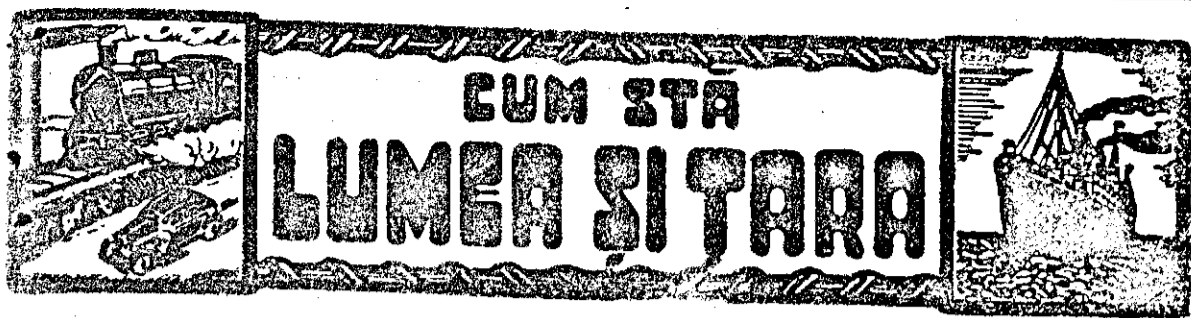
Aceasta a fost ultima vizită pe care I. P. S. Sa administratorul apostolic al Arhidiecezei noastre a făcut o în mijlocul turmei sale. În aceste ultime parohii a fost însoțit de Rev. Gheorghe Daniță și Ioan Moldovan referentul tractual și de păr. Dr. Sept. Todoran și Dr. Ioan Vesa, prof. de teologie. Prezența Sa în mijlocul credincioșilor va rămânea neștearsă iar învățătura propovăduită va fi totdeauna vie în sufletul acolora care au avut fericirea să-l asculte.

Intru mulți ani Stăpâne!
Correspondent

† Octavian Tăslăuanu

În ziua de 25 Octomvrie, a fost înmormântat la București lăptătorul și scriitorul ardelean Oct. Tăslăuanu. A fost un fruntaș al Ardealului, al generației de cărturari care au luptat și au pregătut unirea cea mare a tuturor Românilor.

S'a născut în Secuime în comuna Bilbor, fiu al preotului din acea comună românească truntașă. În casa părintească și la școlile din Blaj a învățat să fie Român bun, să-și iubească și să slujească neamul. Această învățătură a urmat-o întreaga lui viață.

Luptele din Răsărit

Pe frontul răsăritean continuă luptele. La Mieznoapte, în Laponia, Carelia de Răsărit și lângă lacul Ludoga bolșevicii au început să facă mari concentrări de trupe, semn că vor pregăti în această parte a frontului atacuri noi.

Deasupra coastei loggermenland, din acest front, au fost lupte de aviație între avioanele rusești și cele finlandeze. Au fost doborâte mai multe avioane rusești.

În celelalte părți ale frontului au fost lupte mai grele în ținutul Terek, unde trupele germane și române au dat puternice atacuri, izbutind să înainteze până aproape de coasta Mării Caspice.

Pe coasta Mării Negre au fost cucerite de către trupele germane mai multe poziții de luptă din apropierea orașelor Novorosk și Tuapse. O divizie de vânători români a cucerit orașul Nalcik, capitala provinciei Carbadino-Bilkoria.

Bătălia din Egipt

În Egipt se dă acum o bătălie înverșunată, în regiunea trecătoare de la El Alamein. Atacul a fost început de Englezi, cari au încercat să ia cu asalt liniile germane și italiene. Luptele continuă acum pe un front lung de 65 kilometri. Pretutindenea Englezii au fost respinși cu pierderi mari.

Luptele din Pacific și Mediterana

În apele Oceanului Pacific a fost o luptă mare între vapoarele americane și japoneze. Din prilejul acestei bătălii, Americanii au pierdut un mare vapor și mai multe vaporase mici, precum și 200 de avioane.

Deasemenea s'au dat lupte

Încă tânăr, abia isprăvisse studiile universitare, Tăslăuanu ia conducerea revistei „Luceafărul”, care apărea pe atunci la Budapesta și la care s'au format atâția scriitori români. Conduce această revistă, până la izbucnirea războiului din 1914. În cursul anilor de război și după război Tăslăuanu ia parte la frământările politice românești, fiind în două rânduri ministru.

A murit la vârsta de 66 de ani, lăsând în urma lui pilda unei vieți de muncă și hărnicie pentru binele neamului.

mari deasupra Mării Mediterane, între avioanele germane și engleze. Insula Malta din această mare a fost puternic bombardată de avioanele germane.

Luptele din Madagascar

Se spune că și în insula Madagascar luptele continuă cu înverșunare. Garnizoana franceză de acolo nu vrea să se predea Englezilor.

De altfel se spune că Francezii sunt hotărâți să-și apere coloniile și să nu lase ca să fie ocupate de Englezi sau de Americani.

Biruințe pe apă

În Oceanul Atlantic submarinele germane au câștigat biru-

ințe frumoase, scufundând mai multe vapoare americane și engleze. Cu totul au fost scufundate 15 vapoare.

Luptele din Pacific

Pe lângă luptele de vapoare în Oceanul Pacific, pe insulele Solomon se poartă o luptă mare între Japonezi și Americani. Trupele japoneze i-au strâmtorat rău pe Americani în insula Guadalcanar. Japonezii fac eforturi mari, ca să ia în stăpânire întreaga insula Guadalcanar, încă înainte de venirea ploilor. Se știe că această insulă este cheia stăpânirii întregului grup al insulelor Solomon.

Părintele Damian misionarul leproșilor

Insulele Hawaii, 12 la număr, sunt locuite de oameni Malayo-Polinezieni. Aceștia au venit aici pe la anul 1000 după Cristos. Oamenii cu o mulțime de obiceiuri sălbatice. Cel mai rău obicei era acela, că mâncau oameni. Cu timpul, ajungând la ei preoții misionari, din păgâni s'au făcut creștini. În anul 1864 episcopul locului sfințește de preot pe teologul Damian. După sfințire, episcopul îi spuse Păr. Damian satul unde avea să fie preot. La instalare locuitorii pregătiseră o masă îngrijită, constând din: carne de porc friptă și coaptă în pietre arse, pepeni verzi, nuci de cocos și pește copt întreg în foi de copac.

Abia la câteva zile, tinerul preot scrie carte episcopului cu vești ca aceștia despre credințioșii săi: „Sunt atât de plăcuți, politicoși și din cale a țară de buni, dar totuși au două păcate: sunt nestatornici și nu se pot stăpâni”. De altfel credințioșii priveau cu respect și cu teamă la preotul lor celib, căci după credințele lor moștenite, oamenii cari duceau astfel de viață, erau mai mult decât oamenii obicinuți. — Păr. Damian era de 24 ani, preot vesel, plin de sănătate, cu fața deschisă sigur de sine și de slujba sa, fapt care îl făcea pe episcopul său să aibă cea mai bună părere despre el. Era popular și prietenos cu enoriașii săi, dar avea grijă să nu devină prea familiar, lucru care ar fi putut să-i scadă respectul pe care i-l purtau credințioșii.

În anul 1866 prin insulele Hawaii băntuia grozav boala leprei.

Cum Americanii erau stăpânii acestor insule au fixat insula Molokai drept loc unde să fie aduși toți cei atinși de lepră, 146 de leproși au și fost trimiși... dându-li-se pământ să-și agonisească traiul. Ori acești oameni cu mădulele putrede și cu trupurile sfârticate de boală, cu greu puteau să se susțină. Ba câțiva încercară să fugă. Fură trimise trupe să-i oprească. Legile pretindeau ca toți cei atinși de boală să fie supuși, pentru a-i duce la Molokai, să nu mai umple și pe alții. Oei sănătoși din familie totuși nu înțelegeau, pentru ce trebuie să denunțe pe cei iubiți ai lor, pe cari doreau să-i îngrijească acasă, iar nu să-i trimită acolo unde ei pe bună dreptate vedeau un iad pe pământ.

Cu toate că autoritățile se luptau din greu să oprească răspândirea leprei, totuși boala a început să se răspândească chiar și prin satul Părintelui Damian. În câteva săptămâni preotul observă că parohia sa e un loc de jale. Familii întregi călătoriau în alte părți, pentru un fiu, sau pentru un tată și mamă leproasă. Despărțirea între suspine și vete și gemete, era ca de lamormântare. Ia care înșiși morții cari erau leproși luau parte. Cu inima strânsă de durere Păr. Damian își îndeplinea slujba de preot, ascultând spovedaniile și cuminecându-i. Un om, a cărui soție era leproasă, se refugiase într'un loc pustiu și din spatele unei întărituri primea cu împușcături pe jandarmii cari înaintau spre el. După câteva zile jandarmii făcură un plan de a pătrunde la ei fără vărsare de sânge. Li întovărășește și Păr. Damian. Ba i-a rugat să-l lase singur să se urce spre întăritura respectivă. De trei ori se auzi carabina. Părintele

nu-și pierdu curajul, ci, urcând mereu spre ei, strigă: „Eu sunt prietenul vostru!” Omul n'a mai împușcat, dar când preotul ajunse acolo, fu întâmpinat de niște ochi plini de neîncredere. După 6 ciasuri Păr. Damian a reușit să convingă pe bietul om, că soția lui trebuie dusă între leproși. Când jandarmii erau mai îngrijați că ce-o fi cu Părintele de nu se mai întorce, iată că sosește, spunându-le jandarmilor, să nu-i mustre, nici să nu pedepsească pe bărbat. Ba li dădu-se voie, să-și însoțească femeia la Molokai. — Mulți leproși plecară într'acolo, urmăriți cu gândul de Păr. Damian, care se ruga zilnic la sf. liturghie pentru binele lor.

Știrile

săptămâni

Sporirea salariilor funcționarilor publici. Începând cu luna Septembrie a anului acesta salariile funcționarilor vor fi sporite. Sporul care se va da va fi după mărimea salariilor. Așa salariile de 3000 Lei vor fi sporite cu 50%, cele de la 4000 până la 8600 cu 40% Salariile cele mai mari vor fi sporite numai cu 6%. Sporul de scumpete este scutit de rețineri și nu poate fi oprit pentru datorii.

Nenorocirea din Turcia. În capitala Turciei, la Ankara, cu prilejul unei parade militare s'a întâmplat o mare nenorocire. Tribuna, de unde lumea adunată privea desfășurarea serbărilor, s'a prăbușit. Au fost omorâți mai mulți oameni, iar alții greu răniți.

Isprava unor Țigani șătrari. Un convoi de țigani șătrari cari mergeau spre Transnistria, în drum au început să fure de pe la casele locuitorilor, prin satele pe unde treceau. Așa au furat dela mai mulți săteni vite și haine. Lucrurile furate și vitele, Țiganii le-au vândut prin târgurile pe care le-au întâlnit. Spre sfârșitul drumului li-s'a înfundat însă, căci au fost prinși de jandarmi, cari i-au trimis în judecată.

Un autobuz s'a prăbușit dela 15 metri înălțime. Pe drumul dintre Magadar și Casablanca, din Africa, s'au ciocnit două autobuze, din pricina ceței. Unul din autobuze, s'a prăbușit dela o înălțime de 15 metri. Au fost ucise în această nenorocire nouă persoane, iar altele 29 au fost greu rănite.

Groznică nenorocire dela Brașov. O groznică nenorocire s'a întâmplat la hotelul „Ursu” din Brașov, în ziua de 17 Octomvrie. Controlorul Joda Traian dela societatea J. A. R. di Brașov, a voit să-și curețe hainele cu benzină. Pentru aceasta a adus într'o

DOCTORUL SATELOR

Ceva ce trebuie să știe unii săteni

cameră a hotelului „Ursa“, unde locuia, vre-o 5 litri de benzină. După ce și-a curățit hainele, le-a pus la uscat, iar el s'a apucat să fumeze, fără să se gândească la vreo nenorocire. Aburii de benzină cari erau în cameră s'au aprins dela focul țigaretii și s'a întâmplat o explozie puternică. În urma acestei explozii s'a dărâmat zidul camerei, s'au spart vreo zece geamuri, iar nefericitul controlor s'a ales cu arsuri foarte mari pe întreg corpul.

Și-a omorât tatăl. Fiul acesta fără inimă este săteanul Gheorghe Prună din comuna Basarabi, județul Dolji. Omorul s'a petrecut în următoarele împrejurări: Săteanul Marin Prună, în vârstă de 52 ani, având lipsă de bani, a plecat la târg cu niște porci de vânzare. Către seară Marin Prună s'a înapoiat acasă beat. Întâlnindu-se cu fiul său Gheorghe, au început să se certe. Dela ceartă au trecut la bătaie și Gheorghe Prună a început să-și lovească părintele cu pumnii până l-a doborât la pământ. A sărit apoi asupra lui cu pumnii și cu picioarele, până ce l-a lăsat în ne-simțire. După câteva ceasuri de chinuri, nefericitul om a murit.

Un mire cu două mirese. Lucrul acesta s'a întâmplat în orașul Neuburg din Germania. În acest oraș trebuiau să se căsătorească în aceeași zi doi frați cu două surori dintr'un sat vecin. Cum unul din frați a fost mobilizat, a fost cunoscut dela distanță, iar fratele de acasă s'a prezentat la cununie cu amândouă miresele.

Și totuși mare nedreptate!

E proaspătă părerea dreaptă a dragilor noștri cetitori ai acestei foi dela Blaj, din Nr. 36: Glas de durere, despre cauza capelei și a credincioșilor noștri dela societatea minelor de aur „Breaza-Zlatna“.

E bine ca să se știe, în ziua următoare după apariția articolului, dl inginer A. Scribanovici, a încunostiințat oficiul parohial român unit din Zlatna (și nu pe subsemnatul care-i cerusem cu adresa oficioasă Nr. 77 din 13 August s. c., — în legătură cu ordinul Sf. Mitropolii a Blajului Nr. 4712 din 31 Iulie a. c., deci pentru a nu știu câta oară mi-am însușit sfidarea, cu care sunt tratat!) că a dat ordin să ne fie pusă la dispoziție o cameră pentru capelă la colonia Breaza. Bine, îi mulțumim!

Am mângâierea însă că l-am scutit dela carajul intervenției. „numai într'un chef cu domni“ pentru facerea bisericii, cum a spus-o la Bobotează, unui bun credincios al nostru!

...Vivat dreptate și eroism!

Pr. Sabin Olea

La începutul omenirii, când omul trăia în peșteri ori rătăcind dela o scorbură la alta, fie singur ori ca familie singuratecă, de bună samă că nu avea și nice nu se simțea nevoia closetului, dară de cum au luat naștere așezările omenești — satele și orașele — nevoia de a-și face omul closet s'a născut și ea.

A avea closet, se simte nevoia ca om „cu bun simț“ și cu rușine.

A-ți face closet te obligă legea Statului, în interesul păstrării sănătății semenilor tăi, cărora le este dat a trăi împreună, că prin scaun se răspândesc mai multe teliuri de boli, unele mai grele decât altele.

Ce boale se răspândesc prin scaun?

Boalele cari se împrăstie între oameni prin scaunul celui bolnav sunt: febra tifoidă, colera, dizenteria, tenia și limbricii.

Febra tifoidă, denumită pe sate tifos de burtă sau lungoare, este o boală foarte grea; cel cuprins de ea cade doborât la pat sub povara otrăvurilor vărsate în sânge de mulțimea microbilor pe care îi are cel bolnav în mațe, în intestinal subțire.

Microbii ziși bacili ai febrei tifoide, sunt dați afară mii, sute de mii și milioane de cel bolnavi, odată cu scaunul. În cazul că cel bolnav de febră tifoidă are closet în curtea lui, semința acestei boli — bacilii — vor fi sorțiți să rămână în closet; iară dacă cel bolnav nu are closet ci „scaunul“ este aruncat în curte, apa ploilor ori muștele duc bacilii — semința bolii — până la îndepărtări nebănuite, îmbolnăvind în calea lor pe toți cei cari beau din apa molipsită, că doar spa nu se curăță de „murdării“ chiar dacă trece numai peste trei pietri, cum zic și poate cred unii.

Dizenteria și colera sunt la fel două boale foarte, foarte grele, a căror microbi stau în mațe, de unde sunt dați afară într'un număr nenumărat de mare cu fiecare scaun.

Tenia, panglica sau cordeaua cum se zice, este un vierme lat și lung de 7—10 metri, el trăește în mațele omului. Omul ia tenia dela porc, iară porcul dela om.

Tenia stă înfiptă cu capul său în mațul subțire al omului în apropierea stomacului — de unde ca o lipitoare sugă sângele omului — iară trupul său făcut din bucățele zise „proglotide“, cum este iarba „coada calului“, se

rope din el câte o bucățică de fiecare dată cu fiecare scaun. Porcul care este „porc“, când omul nu are closet și merge „pentru el“ după paie, vine și mănâncă bucățica de tenie, din care porcul se îmbolnăvește și face așa zisa „măzărice“. La rândul său omul mănâncând carnea de porc cu „măzărice“ va face tenie.

Limbricii, chinuitorii limbrici ai copiilor, se iau iarăși din lipsa de closet, deoarece un om cu limbrici are în mațele sale o sumedenie de ouă de limbrici, pe cari dându-le afară cu „scaunul“, — când merge „pentru el“ — copiii cari duc la gură pământ ori și omul mare, odată cu poamele căzute pe pământul unde apa ploilor au dus ouăle de limbrici, înghite aceste ouă și face limbrici.

Trăind la un loc cu turcii, neamul nostru românesc, dacă dela acest neam de oameni n'a avut multe de învățat în ale agriculturii, nu ar fi fost rău să se fi obișnuit a-și face fiecare closetul său. Căci Turcul ține mult la familia lui, la cinstea femeii sale, el nu-și lasă familia să se „târșească“ în fața satului, religia lui îl obligă să-și facă closet. Dară să nu uităm, că și legile Țării noastre ne obligă a ne face closet, spre a ne păzi sănătatea noastră a tuturor.

Dr. Ioan Frățilă

România

Judecătoria Mixtă Blaj Sec. Cf. jud.

Târnavă Mică.

No. 1846/1941, Cf.

Publicațiune de licitație și condițiunile de licitație

În cauza pentru executare pornită de următorul Banca Furnica Sucursala Sighișoara contra următorul Ittu Paulina, la cererea următorului Judecătoria ordonă licitațiune execuțională în baza art. 144-146 din legea LX. 1881 asupra porțiunii de proprietate din imobilele înscrise în Cf. a comunei Cenade, din Judecătoria mixte Blaj, cf. No. 266 de sub A. I. 1 No. top, 763, grădină în întindere de 262 st. top, 764 grădină în întindere de 263 st. top, 765 casă de lemn cu 1 încăpere și curte în întindere de 100 st. top, 766 casă de lemn cu 1 încăpere și curte în întindere de 100 st. ca porțiune de 3/7 parte a următorului cu prețul de strigare de 90 000 lei.

Cf. No. 1.598 A. I. 1 No. top, 3176 vie în întindere de 294 st. porțiunea de 1/7 parte din întreg cu prețul de strigare de 400 lei Cf. No. 1399 A. I. 1 No. top, 3175. vie în întindere de 504 st. ca porțiune de 1/28 parte din întreg cu prețul de strigare de 700 lei cf. No. 1400 A. I. 5 No. top, 3173 vie în întindere de 316 st. porțiunea de 1/7 partea următorului cu prețul de strigare de 900 lei. cf. No. 1333 A. I. No. top, 1870 arător în întindere de 1 jug. la 63 st. ca porțiunea următorului de 3/7 parte cu prețul de strigare de 4000 La cf. No. 1245 A. I. 2 No. top, 1913 rât. în întindere de 1 jug 1455 st. porțiunea de 3/7 parte a următorului cu prețul de strigare de 4000 lei. Cf. No. 1185 A. I. 1 No. top, 1869 rât în întindere jugde 2. 1160 st. porțiunea de 3/7 parte

a următorului cu prețul de strigare de 12500 lei. Cf. No. 1179 de sub A. I. 2 No. top, 2292 grădină în întindere de 40 st. No. top, 2293 vie în întindere de 180 st. porțiunea de 1/7 parte a următorului cu prețul de strigare de 650 lei. No. ord. A. I. 3 No. top, 3552 vie în întindere de 92 st. porțiunea de 1/7 parte a următorului cu prețul de strigare 600 lei. No. de ord. A. I. 4 No. top, 3690 vie în întindere de 116 st. porțiunea de 1/7 parte a vânzătorului cu prețul de strigare de 600 lei. Cf. No. 1099 A. I. 2 No. top, 2463/2 arător în întindere de 2 jug. 991. st. porțiunea de 1/7 parte a următorului cu prețul de strigare de 2500 lei. Cf. No. 1444 de sub A. I. 1 top, 3181, vie în întindere de 190 st. porțiunea de 1/7 parte a următorului cu prețul de strigare de 500 lei. cf. No. 1537, de sub A. I. 1 No. top, 3178, vie în întindere de porțiunea de 1/7 parte cu prețul de strigare de 400 lei, no. de ord. A. I. 2 No. top, 3174, vie în întindere de 317 st. porțiunea de 1/7 cu prețul de strigare de 400 lei No. de ord. A. I. 3 No. top, 3177 vie în întindere de 217 st. porțiunea de 1/7 cu prețul de strigare de 400 lei. No. de ord. S. I. 4 No. top, 3179, vie în întindere de 226 st. porțiunea de 1/7 parte cu prețul de strigare, de 400 lei No. de ord. A. I. 5 No. top, 3172/2, vie în întindere de 274 st. porțiunea de 1/7 parte a următorului cu prețul de strigare de 400 lei. Cf. No. 1118 de sub A. de ord. A. I. B. No. top, 2329 vie, în întindere de 187 st. porțiunea de 1/7 cu prețul de strigare de 400 lei. No. de ord. A. I. 2 No. top 2284 grădină în întindere de 199 st. porțiunea de 1/7 parte cu prețul de strigare de 500 lei No. de ord. A. I. 3 No. top, 3065 vie în întindere de 360 st. No. top, 3066 grădină în întindere de 32 st. ca porțiunea de 1/7 parte cu prețul de strigare de 900 lei No. de ord. A. I. 5 No. top, 2294 vie în întindere de 158 st. și No. top, 2295 grădină în întindere de 400 st. porțiunea de 1/7 parte cu prețul de strigare de 600 lei. No. de ord. A. I. 6 No. 3180 vie în întindere de 191 st. porțiunea de 1/7 parte cu prețul de strigare de 400 lei No. de ord. A. I. 7 No. top, 2971 grădină în întindere de 58 st. No. top, 2972 arător în întindere de 581 st. porțiunea de 1/7 parte cu prețul de strigare de 500 lei No. de ord. A. I. 8 No. top, 3067 grădină în întindere de 32 st. și No. top, 3068 vie în întindere de 260 st. porțiunea de 1/7 partea următorului cu prețul de strigare de 700 lei, pentru încasarea creanțelor de 97.250 lei capital interes de 3% dela 7 Aprilie 1934, cheltuieli de proces sub executare de 7182 lei fixate până acum cheltuieli de 1860, fixate pentru cererea de licitație

Fixează termen de licitație pentru ziua de 28 Noemvrie 1942 ora 10 a. m. în localul oficial al instanței de cf. str. Regina Maria No. 2 parter ușa Nr. 1.

În baza art. 150 legea LX. 1881 din legea pentru valorificarea unor dispozițiuni pe ziua de 5 August 1938 condițiunile de licitație se fixează după cum urmează.

1. Imobilele supuse la licitație nu pot fi vândute cu preț mai mic decât prețul de strigare art. 3 leg. 1938.

2. Cei cari voiesc să liciteze sunt datorii să depoziteze la delegatul judecătoresc drept garanție 10% din prețul de strigare în numeral, ori să predea aceluiași delegat chitanța de depozitare judecătorească prealabilă a garanției, să semneze condițiunile de licitație art. 147, 150, 170, legea LX. din 1881 art. 21. XLI. 1908 și să facă probe cetățeniei primare cu certificatul pe naționalitate, care se va anexa pe procesul verbal de licitație conform. ord. No. 47, 441/1927 M. J.

3. Fiscul, precum comproprietarii și creditorii ipotecari sau privilegiații sunt dispoziți de garanție în calitate de licitanți. În cazul când licitantul în baza legii pierde garanția, licitantul scutit de darea garanției este dator să depoziteze judecătoresc suma corespunzătoare garanției în termenul fixat de 8 zile dela primirea somățiunii Sec. Cf. art. 21 XLI 1908 art. 18 XV. 1911.

Blaj, la 18 Noemvrie 1941.
Judecător: ss. Dr. A. Doroga
Dir. Cf. ss. Alexia Bală

120 (1-1)